

Издаје Недјељом.
Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
за годину 6 ф., на чо год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.
За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплатна плаћа се у
плаћеним писмима непо-
средно администрацији «Гл.
Црногорца» на Цетиње, а
може се и картом упут-
ницом на пошту у Котор.
Дописи пишу се уредни-
тву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новчића. За огласе веће
и на дужи вријеме мање.

С Л У Ж Б Е Н И Д И О.

У Г О В О Р

између Свете Столице и Црногорске Владе.

У и м е

Пресвете Тројице.

I n n o m e

della SS-ma Trinità.

Његова Светост Папа Лав XIII, и Његово Височанство Никола I, Књаз Црногорски, да би заштитили вјероисповједне интересе Католика у Књажевини, одлучили су да саставе Уговор, именовавши ради тога два пуномоћника, и то: од стране Његове Светости:

Узорити и препознати господин Кардинал Лодовико Јакобини, Његов државни тајник, а од стране Његова Височанства господин витез Јован Сундечић, Његов тајник особни: који, измијенивши своја дотична пуномоћња, и напавши их у добром и потпуном реду, сагласише се у овим чланцима.

ЧЛАНАК 1-ви.

Вјероисповјед Католичка Апостолска римска вршиће се слободно и јавно у Црној Гори.

ЧЛАНАК 2-ги.

Његова Светост, прије него коначно именује Архиепископа Барскога, обавиће владу о особи кандидата, да се види има ли чина или разлога политичке или грађанске нарави који би се томе противили.

ЧЛАНАК 3-ћи.

Архиепископ Барски, чијој ће духовној јурисдикцији припадати сви Католици у Црној Гори, зависиће у црквеним пословима непосредно и искључиво од Свете Столице.

ЧЛАНАК 4-ти.

Прије него започме вршење своје службе, Архиепископ Барски положиће у руке Његова Височанства Књаза Црногорскога заклетву вјерности овим ријечима: Кувем се и обричем пред Богом и на светијем Јеванђељима да ћу бити послушан и вјеран Његовом Височанству Књазу Црногорском; обећавам да не ћу имати никаквог договора, ни бивати при каквом вијећању, нити бодрити а ни допуштати да моје подручно свештенство учествује у буд каквом предузећу које би имло на то да мути јавни државни мир. — Влада црногорска признаје му назлов „Пресвијетлог Господина“ и одређује му годишњи доходак од пет хиљада франака.

ЧЛАНАК 5-ти.

Архиепископ Барски имаће потпуно слободу у вршењу црквене службе и у управи своје Дијецезе: моћи ће вршити сва права и повластице које му његово пастирско звање доноси по реду којег је црква одобрила: Њему су подложни сви чланови Католичкога Свештенства у колико то спада у вршење свештенога звања.

ЧЛАНАК 6-ти.

На Архиепископа Барскога спада да у споразуму са Владом Црногорском установљује Парохије. На њега спада такођер да поставља Парохе, а над би се тицало људи који нијесу поданици Црногорски, поступаће у споразуму са Владом Црногорском; ако буду Црногорски поданици, доставиће импозовање Влади.

ЧЛАНАК 7-ми.

У парохијама гдје не узбуде здања за Католички Обред, Архиепископ ће се споразумјети са мјесним властима да се, по могућности, за то одреди једно пристојно.

ЧЛАНАК 8-ми.

Архиепископ ће, по своје пастирске звању, управљати вјерозаконским обучавањем католичке младежи по свијем школама и, у споразуму са владом, постављаће свештеника или учитеља католичког за предавање вјерозаконског државним школама, а тај ће примати исту плаћу што примају и остали учитељи. У мјестима пак гдје су мјештани сасвим или у великој већини Католици, Влада ће у државним школама за учитеље одабрати људе угодне духовној власти.

ЧЛАНАК 9-ти.

Влада признаје ваљаност брака међу Католицима и мјешовитих бракова српских пред Католичким парохом по црквеним законима.

ЧЛАНАК 10-ти.

Брачне спорове међу Католицима, осим онога о чему суде грађански зако-

Sua Santità il Sommo Pontefice Leone XIII, e Sua Altezza Nicolò I-o Principe di Montenegro, per tutelare gli interessi religiosi dei Cattolici del Principato, hanno risoluto di fare una Convenzione, nominando a tale effetto due Plenipotenziarii, cioè: per parte di Sua Santità:

L'E-mo e R-mo Sig. Cardinale Lodovico Jacobini, Suo Segretario di Stato, e per parte di Sua Altezza il Sig. Cavaliere Giovanni Sundecic, Suo Segretario particolare: i quali, scambiati i loro rispettivi pieni Poteri, e trovati in buona e dovuta forma, convennero negli articoli seguenti.

ARTICOLO 1-o.

La Religione Cattolica Apostolica Romana avrà il suo libero e pubblico esercizio nel Montenegro.

ARTICOLO 2-o.

Sua Santità, prima di nominare definitivamente l'Arcivescovo di Antivari, parteciperà al Governo la persona del Candidato, per conoscere se vi siano fatti o ragioni di ordine politico o civile in contrario.

ARTICOLO 3-o.

L'Arcivescovo di Antivari, alla cui giurisdizione ecclesiastica apparterranno tutti i Cattolici del Montenegro, dipenderà negli affari ecclesiastici direttamente ed esclusivamente dalla Santa Sede.

ARTICOLO 4-o.

Prima di entrare in funzione l'Arcivescovo di Antivari presterà nelle mani di Sua Altezza il Principe del Montenegro il giuramento di fedeltà nella formula seguente: Io giuro e prometto dinanzi a Dio e sopra i Santi Evangelii obbedienza e fedeltà a Sua Altezza il Principe del Montenegro; prometto di non aver accordo qualsiasi, nè di assistere ad alcun consiglio, nè d'incoraggiare o lasciar partecipare del clero a me subordinato a qualsiasi impresa che tenda a turbare la pubblica tranquillità dello Stato. — Il Governo Montenegrino gli riconosce il titolo di „Illustrissimo Monsignore“ e gli assegna un emolumento annuo di franchi cinque mila.

ARTICOLO 5-o.

L'Arcivescovo di Antivari avrà piena libertà nell'esercizio delle funzioni ecclesiastiche e nel regime della sua Diocesi: potrà esercitare tutti i diritti e le prerogative proprie del suo pastorale ministero, secondo la disciplina approvata dalla Chiesa: da lui dipendono tutti i membri del Clero Cattolico in ciò che riguarda l'esercizio del sacro ministero.

ARTICOLO 6-o.

All' Arcivescovo di Antivari spetta, d'intelligenza col Governo Montenegrino, l'erezione delle Parrocchie. A lui spetta pure la nomina dei Parrochi e se trattasi di persone estranee al Principato, procederà d'intelligenza col Governo Montenegrino; se poi trattasi di sudditi Montenegrini darrà notizia della nomina al detto Governo.

ARTICOLO 7-o.

Nelle Parrocchie ove non esiste un edificio pel culto Cattolico, l'Arcivescovo si porrà d'accordo colle autorità locali, affinché possibilmente gliene sia assegnato uno conveniente.

ARTICOLO 8-o.

L'Arcivescovo in forza del suo pastorale ministero dirigerà l'istruzione religiosa della gioventù cattolica in tutte le scuole e nominerà, d'intelligenza col Governo, un ecclesiastico o maestro cattolico per l'istruzione religiosa dei giovani cattolici nelle scuole dello stato, e questi avrà lo stesso stipendio degli altri maestri. Nelle località poi, ove la popolazione è esclusivamente o in grande maggioranza cattolica, il Governo nelle scuole dello Stato presceglierà per maestri individui grati all'autorità ecclesiastica.

ARTICOLO 9-o.

Il Governo riconosce la validità dei matrimoni fra cattolici e dei matrimoni misti contratti alla presenza del Parroco Cattolico secondo le leggi della Chiesa.

ARTICOLO 10-o.

Le cause mairimoziali fra cattolici, eccetto in ciò che riguarda gli effetti

ни, пресудиваће Архиепископ Барски; а у мјешовитијем браковима, изузевши такођер оно о чему суди грађански законик, влада неће сметати супрузима да подносе своје спорове пред истога Архиепископа.

ЧЛАНАК 11-ти.

Молитва за Владоца „Господи спаси Књаза“ пјеваће се при службама божјима у словенском језику.

ЧЛАНАК 12-ти.

Ради припреме црногорских младића способнијех да буду католичкијем свештеницима, Црногорска Влада у споразуму са Архиепископом Барским, избираће неке заслужније, који ће се школати у Рим да тамо сврше науке, а ради исте сврхе Влада ће издавати њима пристојну годишњу припомоћ.

За пет првих година, бројећи од датума овога Уговора, шаљаће се по два младића сваке године, а послје само по један сваке године. Ти младићи биће обвезани да у Риму уче и српски језик.

ЧЛАНАК 13-ти.

Ако би се у будуће појавила каква тешкоћа у тумачењу предњих чланака, Свети Отац и Његово Височанство Књаз Црногорски у заједничком споразуму притећи ће да те тешкоће на пријатељску ријеше.

ЧЛАНАК 14-ти.

Овај ће се Уговор почети вршити одмах пошто га Његово Светост Папа Лав XIII. потврди и пошто га потврди Његово Височанство Књаз Црногорски Никола I.

У Риму, 18. Августа 1886.

L. Card. Jacobini s. p.
(M. P.)

Jovan Sundecić s. p.
(M. P.)

ARTICOLO 11-o.

La formula di preghiera pel Sovrano „Domine salvum fac Principem“ sara cantata negli uffici divini in lingua slava.

ARTICOLO 12-o.

Per la formazione di giovani Montenegrini idonei al Sacerdozio cattolico, il Governo Montenegrino di comune accordo coll' Arcivescovo di Antivari ne scieglierà alcuni dei piu meritevoli, che saranno inviati a Roma per farvi i loro studii, ai quali passerà pel medesimo scopo un conveniente annuo sussidio.

Nei primi cinque anni, dalla data della presente Convenzione, questi giovani saranno in numero di due per ogni anno. in seguito sarà uno solo per ciascun anno. Gli stessi giovani saranno obbligati di studiare in Roma anche la lingua serba.

ARTICOLO 13-o.

Se nell' avvenire sorgerà qualche difficoltà sull' interpretazione dei precedenti articoli, il Santo Padre e Sua Altezza il Principe del Montenegro di comune intelligenza procederanno ad una amichevole soluzione.

ARTICOLO 14-o.

La presente Convenzione entrerà in vigore immediatamente dopo la Ratifica di Sua Santità il Sommo Pontefice Leone XIII, e di Sua Altezza il Principe di Montenegro Nicolò I-o.

Roma, il 18 Agosto 1886.

L. Card. Jacobini m. p.
(L. S.)

Giovanni Sundecić m. p.
(L. S.)

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА.“

ПЕТРОГРАД, 14 октобра. Цар је издао дневну заповијед својој војсци, у којој, приликом посвете споменика жртвама рата 1877-78, изјављује да је и Цар и сав народ руски увјерен, да ће се војска и флота руска у свакојем искушењу и у свакој невољи показати на висини јунаштва својих предака.

НИШ, 14 октобра. Јучер се углавила погодба између министра иностраних дјела и бугарског изасланика Странскога у погледу обнове пријатељских и дипломатских односа. Српска је влада пристала да се Странски постави за дипломатског агента бугарског у Србији и Странски је већ именован на то мјесто.

РУШЧУК, 15 октобра. Начелнику Рушчука саопштена је депеша Каулбарсова упућена свијем рускијем консулима у Бугарској, у којој се поново изјављује, да Русија сматра да је сабрање, сазвано у Трново, пиштаво и незаконито, виједало и ријешило оно како и што му драго, на и ако би изабрало Књаза, кога би име могло бити пријатно Русији, ако би пак хтјела послати депутацију Цару, Русија се на њу не би ни осврнула.

НИШ, 16 октобра. Српска влада погодила се с бугарском, да се Бугари вичу из Брегова, и да се питање о Брегову ријешити заједничком (помјешаном) комисијом; даље, да се скучи право укука и да се установи међусобна обавеза, да се осујети радња укука, најпослије да ће се брзо закључити трговачки уговор и довршити што прије српско-бугарске жељезнице.

ТРНОВО, 16 октобра. Стамбулов је изјавио народним посланицима те се овдје скупине на велико сабрање, да је немогуће поново изабрати за књаза Александра Батенберга и да сабрање мора изабрати онога за књаза, који ће бити пријатан Русији. У Сриједну је проглашено ошадно стање.

БУДАПЕШТА, 19 окт. Угарска влада поднјела је земаљском сабору државни прорачун за годину 1887-у, који показује мањак од двадесет и два милиона фијорина, а то ће рећи осам милијона више по што га је било ове 1886-е године.

СРИЈЕДАЦ, 19 октобра. Генерал Каулбарс телеграфом је бугарском намјесништву у Трново вшћући да се затворени официри одмах пуште на слободу и да се укине ошадно стање у Сриједну. Влада је ријешила да се

одазове искању Каулбарсову те да официре пушти на слободу.

ТРНОВО, 20 октобра. Генерал Каулбарс послао је бугарској влади ултиматум, у коме каже да Русија не може поднјети поступке Бугара против поданика рускијех. Иште одговор и задовољење за три дана, иначе ће он кренути из Бугарске са цијелом особљем рускога преставништва, остављајући одговорност за посљедице бугарској влади. Влада је бугарска да то одмах одговорила, да је разаскла окружницу свијем начелницима препоручујући им да строго пазе на безбједност рускијех поданика, те моли Каулбарса, да назначи имена и мјеста пребивања оних рускијех поданика који се туже да им је што криво учињено, да би влада могла казнити кривце.

ТРНОВО, 20 октобра. Јучер је отворено велико сабрање говором те га је читао Стамбулов а потписали га три намјесника. Бесједа изјављује увјерење, да ће сабрање знати изабрати књаза, који ће свој живот чувати да ујемчи корист и слободу отаџаства те који ће повести народ на пут напретка, величине, славе и његовог историјског позива. Завршује узвиком: Живијела независна и слободна Бугарска. — Сабрање је за тим изабрало одбор за овјеровљење свијех избора. Сједница ће бити кратка. Прилика је да ће избор пасти на данскога краљевића Валдемара, брата Царице руске.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Посланство Портиног комисара Гадбан-паше у Сриједну доказало је јасно да је Турска у потпуној слози и споразуму с Русијом у погледу Бугарске и, по свој прилици, у многим другом.

Бечкој „Преси“ јављавају ово из Сриједна:

„По наговјештајима Гадбан-паше сложила се Турска с Русијом на овим основама: Цар јемчи за цјелокупност Турске, умањује турски дуг Русији за ратну глобу, а добија за то право да заузме и утврди Дарданелс; уједно се уговорило, да Бугарску посједне руска, а источну Румелију турска војска.“

Саопштавајући тај глас додаје „П. Лојд“ знак питања (?) —

„Нов. Сл. Преси“ јавља сриједачки дописник, 7 окт.:

„Турски комисар Гадбан-паша предао је данас бугарској влади ноту, којом, у име своје владе, предлаже,

civili, saranno giudicate dall' Arcivescovo di Antivari; e nei matrimoni misti, eccetto egualmente in ciò che riguarda gli effetti civili, il Governo lascia ai coniugi la facoltà di portare le loro cause innanzi al medesimo Arcivescovo.

да се сабрање на неизвјесно вријеме одложи, из ових разлога: Русија се не слаже с изборима ни са сазивом сабрања, и велике државе још се није ријешиле, кога ће поставити на бугарски пријестол. Многа питања те се тичу бугарске још су неријешена. Бугарска је везана за берлински уговор. Гадбан је још пријетио, да би, због тих разлога, сабрање остало безуспјешно и да се нема рашта са-стајати.“

„Пол. Кор.“-и јављају из Петрограда:

„Генерал Каулбарс напустио је за то путовање по Источној Румелији, што би било незгодно за свој рад, који је намјесник књажевине Бугарској, прошири на област, која по међународном праву припада управо Турској.“

Како што јављају париском „Тан“-у, обратила се бугарска влада великијем државама с молбом, да јој одреде књаза. Та је молба остала без одговора. Кад се сабрање образује, опет ће се намјесништво тим обратити на велике државе, но и то ће остати без успјеха. У Бечу и Берлину мисле, да Русија прва треба да каже, који би јој књаз био мио; кога Русија не би хтјела, тога би и остале сле одбиле. Тим попуштањем мисли се отклонити руска окупација.

По гласу „Нове Сл. Пресе“ дошле су петроградске њемачке новине „Peterburger Zeitung“ једно писмо Ђен. Каулбарса од 2 (14) октобра, у ком овако пише:

„Положај је и по мене и по Бугарску тежак, па и опасан. Намјесници су се очевидно усудили у неједнаку борбу, те мучно да ће моћи узмачи а да не слома врат. То је узрок њиховог упорства. Што се мене тиче, ја остајем тврдо при своме. Препоне могу ме само ошамућити.“ Писмо завршује ријечима: „Ко се на посљедак смије, најбоље се смије.“

Из Цариграда јављају „Пол. Кор.“-и:

„Упутства те су издата турском комесару у Сриједну, Гадбану, упућена су поглавито у смелу посредовања између Русије и Бугарске, на које се Порта сматра позвата као суверена држава. Приговори Портини законитости сабрања не тичу се толико изборног чина, колико проширења избора на Источну Румелију, јер стаповиштво те области није ни по годби од 5 априла о. г. власно учествовати у избору књаза.“

Истом листу јављају из Берлина: „Овдје мисле, ма како се судило о понашању Ђен. Каулбарса, да би са-

мосвијест бугарског намјесништва према тако силно царевини као што је Русија, требало да је мало умјеренија. Инглеске се новине труде да заведе Њемачку и Аустро-Угарску с Русијом и једнак распаљују страст у Французи и Нијемалу. Француске су новине сузбиле већ та изазивања, и у Њемачкој све више отима мах чувство, да се Инглеска, колико се види по њеним новинама, опет врће својој старој политици, да завађа континенталне државе, те да тада лови у мутној води. Увиђајући те поводе инглеске политике, чуваће се континенталне државе за времена, да не нађу на тај њепак.“

„Н. Сл. Преси“ јављају из Париза, да је Русија објавила окружницом свијем државама најодлучније, да ће она, ако би сабрање на ново изабрало Александра Батенберга за Књаза Бугарског, онај час уљести с војском у Бугарску.“

„Journal de St. Petersburg“, говорећи о притиску на цијене рускијех државних вриједности, вели:

„Ништа не правда осјетљивости борбе, јер бугарска ствар није таква, да би могла нарушити мир Јевропе. Све владе и новине, па и саме инглеске, признају несорна права Русије у Бугарској. У таквијем приликама долази бугарска криза ограничена и ништа не изазива зебњу, да се многобрјина с тим скопчана питања не ће ријешити мирним путем.“

„Ажанс Ава“ јавља из Једрене од 9 октобра:

„Полиција пловдивска затворила је у суботу вече вође руске стране. Не зна се куда су одведени. Те ноћи пазиле су војничке страже на руски консулат.“

„Ажанс Ава“ као да има дописника у Пловдиву, па како тај глас из Једрене? Или су у Пловдиву забранили јављати такве чињенице, ако су чињенице? — Но нека виде читаоци наше најновије брвојаве.

Берлинска „Пост“ вели да Русија иде на то да ово намјесништво у Бугарској обали те да на његово мјесто дође Цанков и његови пријатељи. Тек то буде, биће уједињење Бугарске с Источном Румелијом коначно утврђено, но прије никако. Русија ће тај свој смјер сасвим поуздано, и ако можда не на пречац, постићи.

Из новина.

Све новине, скоро цијелога свијета, могле би се сада подијелити на двије стране, према томе како стоје у бугарском питању, једна је страна уз Русију, а друга против Русије. Но та појава постаје тек најзанимљивија кад погледамо на словенске листове, на новине цијелога Словенства.

Недавно се „Пестер Лојд“, тај најжешћи противник „Москова“, жешћи од најзанесенијих енглескијех русождера, потужио на неке словенске листове у Аустро-Угарској, што пријатељју Русији у бугарском питању. Окривно је чешке „Народне Листе“, да у корист Русије изопачава и саме брзојаве Кор. биро-а, забрављајући да се и ти брзојави не ријетко један с другим које, те тиме оправдавају, па и изазивају поправку и дотјеривање. Но највише се разбијесито пештански гонитељ Москова на словенске листове у самој Угарској, који су се дотле заборавили, да извињују поступак Русије у Бугарској те савјетују Бугарима да се држе уз Русију. „Шта би било“, рече, „с таким листовима, да излазе у Русији, па да савјетују Бугарима да се држе Аустро-Угарске!“ „Пест. Лојд“ је именовао неке словачке, а понављаче српске листове у јужној Угарској, свраћајући на њих најљу државног тужиоца. Новосадски „Браник“ се бранио од навале пештанске говорећи, како је Угарска уставна земља, која има свој слободоумни закон о штампи, а Русија апсолутна, самодржавна монархија и т. д.

Од свијех словенскијех листова само су пољски, галички листови, и новине биоградске владе, против Русије у бугарском заплету. Све остале новине свега Словенства пристају одлучно уз Русију. То је тако неододив нагон самосвијести у Словенству, да му се морају покорити и они листови, који у другом питањима усвајају становиште „Пестер Лојда“ и другова му. Међу таквијем је листовима и новосадско „Наше Доба“. За то смо ми у прошлијем бројевима донијели неке чланке и дописе тога листа. Но има још један занимљивијим примјер који показује, како ни најчвршћа умјетна преграда службености не може одолети навали народне свијести.

Познато је да су „Narodne Novine“ службени лист хрватске, дакле посредно и угарске владе. У почетку сриједног презрета тај лист је био срцем и душом уз Батенберга, као и лист његовијех заштитника, „Пестер Лојд“. У том правцу он није пропуштао да нагрди Русију кад год је се дотакне. Но народна свијест у Хрватској показала се тако силно за Русију и тако је о ела мах, да су и саме „Narodne Novine“ у свом броју од 19 (7) листопада, донијеле, под насловом „Славје у Бугарској“, овај чланак:

О људима, које је књаз Александар, одричући се бугарскога пријестола, на мјесто, да до избора новог књазовладају Бугарском, може се мислити и судити које како, но то им се мора признати, да разумију свој посао. Без сумње је руска странка у Бугарској и бројем и интелекцијом угледна. О сељштву и нижем пуцаштву, које не познаје тамних путова политике, које не мари разбијати главу даљим политичким комбинацијама, свакако се може предполагати, да чувству захвалности према Русији, која је Бугаре извадила стојетнога ропства, подређује све друге разлоге и обзире. Да Русија и међу Бугарским војништвом има приврженика, томе је доказ преврат од 21 августа о. г., код којег је војништво одлучно судјеловало не мање пак онај „proncipamento“, који су тројица пуковника-заповједника у Шумли издала на корист Русије, кад се је генерал Кауларе запутио Бугарском. Може се такођер за стајло узети, да генерал Кауларе са својим агентима није штедно никакожих средстава, да присташе Русије у земљи осоколи и на дјелотворан отпор против намјесништва подигне. И сасвим тим знали су намјесници књаз Александар обривити своју позицију. Они су свуда пријатеље Русије притиснули, што-но се каже, „уз духар“. Којом су одрешитишћу и енергијом поступали, најјасније свједочи чин, да се шумланскоме следичан „proncipamento“ није нигдје појавило. Једва што је о изјави тројице пуковника-заповједника у Шумли био чукао

глас, већ га је сустигла службена вијест, да су се ти заговаратељи Русије намјесништву безуштено покорили.

У великом сабрању, које је намјесништво већ завало и то за 27 о. м. у Трнову, имаће руска странка једва десетину гласова. Русији листови кажу, до душе, да је намјесништво постигло код избора такав успјех само насиљем и тероризмом, но то ће Русији тешко бити доказати. Свакако је приговор Русије, да су ови избори незаконити, неоправдан, ако се тај приговор тиче самога изборнога чина. На тај приговор умјесно је одговорио бугарски министар спољних послова, да о ваљаности избора има једино сабрање да суди. Да ли се међутим самоме сабрању, које ће се 27 о. м. састати у Трнову, неби дало порећи законитост, то је питање, о којем међу самим великим властима може бити расправе. Сједињене Источне Румелије са Бугарском није Јевропа да сада санкционирала. Берлински уговор позна само бугарску књажевину до Балкана; по њему је Источна Румелија аутономна турска покрајина, којом управља од султана именовани, а од Јевропе потврђени губернатор. Бугарско намјесништво дало је изборе за трновско сабрање провести како у Бугарској, тако и у Источној Румелији. Држећи се строго берлинскога уговора, може дакле Русија одрицати законитост трновско сабрању, у којем је Источна Румелија заступана исто тако као и Бугарска.

Да ће Русија сваки приговор, који оправданим начином може ставити, и одлучно употребити, прама оном гъеву, којим Русија прати дјеловање бугарскога намјесништва, може се то извјестно очекивати. Докле Русија смије и ради мимо права, мимо закона, нема двојбе, да ће уз бугарско намјесништво стајати све јевровски родни уговор, и оне власти, које би Бугарску радо подупрле против Русије, неће моћи а да не пристану уз Русију. С тога, и колико се год може настојање Бугарске за слободом и независности симпатично пратити, ипак се мора сумњати, да ли бугарско намјесништво ради политички сходно, када не уважаје, да веза с Источном Румелијом није још међународним концертом утврђена и да свакој влади потписници берлинскога уговора припада вето против избора књазовладају. Намјесништво је до душе, чим је сазвало трновску скупштину, нарочитом окружило замолио велике власти, нека би предложили кандидата за књажевско достојанство, али се је бојати, да оно ово својом политичком доскоцицом неће постићи сврхе, којој има пред очима. Док Русија заповиједа питање о самој законитости изборнога сабрања, велике власти не могу се договарати о кандидату, а да тим договарањем не пружају овом питању, које се прије свега мора ријешити. Чини се да су бугарски намјесници о том накнадно и упућени; јер пошљедња брзојави из Софије кажу, да ће трновска скупштина за сада имати само да одобри пуновласт, које је књаз Александар дао својим намјесницима, дакле да неће бити од намјесништва позвана, да бира књаз. Ово је свакако и паметно и потребито: јер берлински уговор није „привидно“ намјесништва, какво данас влада Бугарском. То је намјесништво влада од неприлике, од невоље; оно ће постати владом донекле легитимном истом онда, када га народно сабрање призна.

Не пође ли привременој бугарској влади за руком, бар за невољу споразумјети се с Русијом, Бугарска остаће јачајом још дуже времена без књазовлада, а то стање може изазвати тим већих опасности, чим дуже буде трајало.

У загребачком „Обзору“ читамо, под насловом: „А што сада?“ овај чланак:

„Противници Русије у Бугарској учили су све и сва, да бугарска регенција и влада, коју је поставио књаз Батенберг, проведу све оно, од чега је одвраћао генерал Кауларе. Регенција и влада играле су онако, како су они свирали. Расписали су изборе, дали их обавити, сазвали сабрање, све то против савјета рускога изасланика, који је посве оправдано држао, да изборе ваља одгодити све дотле, док се земља умири. Новине непријатне Русији, прјевале су „Осана“ и јављале свијету, да су г. г. Стамбулов и Радославов побједили Русију, баш онако, како је Русија побједила код Плевне Турску, да ослободи Бугарску. Регенција и влада бугарска добиле су код избора у сабрање бајну већину, и тај су успјех дакако подлучили најчистијим средствима. Након тих побједа човјек би рекао, да су сви бугарски усрећивељи срећни и задовољни. Јок! Сада тек почиње невоља! Русија изјавила је, да сматра сабрање незаконитим, и да оно неће бирати књазовлада, а књаз се без приволе Русије, сигнатурне власти берлинског уговора, не може бирати. Госп. Стамбулов и ортаци у тој неприлици, коју су у осталом могли и дјед предвидјати, обраћају се на ону господу, која су их

храбрила у отпору противу Русије, и поручују јој: Ево господи, ми смо в а м учинили све по вољи, а сада је на вас ред, да уберемо плодове нашега нарученога отпора. Не будите само јунаци ријечима и савјетима, већ покажите дјелом, да нијесте нас тјерали на пустиловина отпор. Приведите Русију, да призна законитост сабрања, приморајте ју, да с вама кандидира књазовлада, којега ће сабрање бирати, испуните једном ријечи она обећања, којима сте нас довели до данашње ситуације. Прва, Инглеска одговара: Драгане мој, ја сам до душе дугобоко увјерена да је семинарист Стамбулов пуно заслужнији но бугарску слободу него ли руски Цар, но ако већ имам бирати између рускога цара и госп. Стамбулова, ја бих рекао да имам више разлога бити уљудан према руском цару него ли према госп. Стамбулову. Ми смо Инглеси практични људи, ми чувамо своје прете, и обич нијесмо ми они, који водимо костање из ватре. Радо ћемо купити рукавице онијема, који су вољни, да се мало опеку, но ми... ми се обично држимо далеко од ватре. Ако смо сигурни, да нас неће нико сметати, ми бомбардирамо Александрију, но у осталом мирољубиви смо људи, и јер смо такви, нијесмо ми мало вољни, да озловојимо Русију, тер наш заступник неће отворењу нашега сабрања, да не би Русија помислила, да нам се хоће озбиљне кавге. Регенција и влада Батенбергова заповиједа слушају ту изјаву, и огледају се около на оно, не били напли међу својима горљивим савјетницима бар једнога, којему би се рачило озбиљне кавге с Русијом...

Чини се, да га нијесу угледали... јер „Пестер Лојд“ брзојави су из Софије, да госп. Стамбулов полаже сада сву наду у потпору Аустро-Угарске, у коју да поуздањем гледа Стамбулова Бугарска након говора госп. Ти се. Ако их она остави, ако и она не буде својега заступника послала к отворању сабрања, тада госп. Стамбулов морао би жалити, што је опонирао Русији, јер је за Немачку и за Француску и онако знао, да њима није до кавге с Русијом. „Пестер Лојд“ брзојављају из Софије, да су Стамбулови Бугарски наметни људи, и да њима није било циљ на крају намети, да се опору Русији, кад се не ба били надали у потпору неко једга, које га они у дипломатичком жаргону зову Јевропом. Стамбуловци одавају своју практичност пријетљом, да ће молити Русију за опроштење, ако им Аустро-Угарска неспрече у помоћ противу Русије.

Вјерни становништу, да објективно мотримо развој догађаја, ми ћемо мирно чекати, којим ће плодом уродити изазов из Софије. „Пестер Лојд“ штампа га дебелим словима, што знаменује, да би по његовом мишљењу било вриједно и упутно не само држати бугарску регенцију на отпор против Русије, како је то учинила енглеска, већ помоћи јој из шкрипца, у који су је потјерали непријатељи Русије.

Да видимо што ће бити! Питранска жупанија богме не зна за шалу, она је прва недавно закључила, да се Угарска мира са својом моћи државе противити руским тежњама на Балкану. Ако и остале мадарске жупаније сљеде њезин примјер, Стамбулов није се узалуд обратио на адресу „Пестер-Лојда“. (Питранска је жупанија чисто словачка У.)

Но не ваља се престапити првога маха. Могуће је и то, да се остале мадарске жупаније неће повести за Питранском, и тада могло би монархији бити приштеђено, да помогне веома честитом г. Стамбулову. Како рекосмо — да видимо! Не треба заборавити, да су мадарским и бечким новинама брзојавили из Софије и другу пријетљу, ако се г. Стамбулову не помогне против Русије, пријетљу наиме, да ће се Бугарска прогласити ренубликом, ваља да господином Стамбуловом као предсједником. Та је пријетња ужасна. Монархија Јевропа протрнути ће пред њом! Било како год — ако смијемо вјеровати бечким и пештанским листовима, властодржци у Софији очекују од својих пријатеља дјела, јер ријечи имали су доста. Да видимо ко ће од њих први вацесати.

Пештанске и бечке новине тврде, да је развојем бугарских догађаја руска политика дошла у тијеснац, с којег да не може на поље. Ми би смо рекли, да је њеко други у тијеснацу, јер г. Стамбулов тражи дјела. Ми питамо како у наслову „Што се сада?“ Нека нам одговоре оне новине, које у монархији ведре и облаче. „Што се сада?“

По нашем мишњу биће најнаметније, да се госп. Стамбулов и другова оставе на цједилу. И питранска жупанија неће ради тога позвати г. Калнокија на одговорност.

ДОНИСИ.

ВИР-ПАЗАР, 16 октобра. — Већ је јављено у веоко уваженом нашем листу у броју 36 и о нашој читаоници; али ја же-

лим изближе укратко упознати наше читаоце о будућности и прошлости наше мале в ринице.

Још од старине на Вир су се скупљали Црмничани из свију околних села, али није било трговине манифатурне, осим је било домаћих производа као: раклице вина, жита, разна воћа и стоке.

Вир се налази у равнини при дру црмничког поља, исти опкољавају три ријеке, на њему није прије неколико година било ни једне куће, само једна оборена зидина. По Петар I (ев. Петар) саградио једну кулу, која се звала црквена кућа. За тим наш неумрији песник Владика Раде (Петар II) сагради двије фортице више Вира, и постави на вишој два тона за сигурност против непријатељског нападаја; заиста то је за нас било од велике важности, по чему се никад неусуди непријатељ напасти наш пазар.

Благочиниши нигда заборављени Књаз Данил подиже риву на наш пазар, пошто је ово мјесто зимно по више времена вода покривала, сагради један врло краси мост, без којег је народ много патнио. У опште много је Црмницу љубио, и наш народ на рад упућивао.

Кад се саградила рива, почеше се подизати куће и живљи промет трговине али су биле близу турске фортице Лесендра, Врбана и Ерможур, које су биле наоружане добријема изолученијема топовима, те су често гађале наш пазар, но благодарјећи неукству турскијех тобџија није су много чинили квара. Пограничан непријатељ и чинили су, те су Црмничани убичајили носити дугачке пушке на раменима у пазар, како би се одупрли непријатељу у вријеме нападаја. Црмничали су били људи и врлог карактера, неће да вријеђа никога, па неће ни да три увреде; баш је то био главни узрок, те су се више пута између себе свађали на што више и међусобно бојево пратили.

Благодарјећи нашем Преузвишеноме и опште љубљеноме Господару Књазу Николи I, данас од свега првог нема трага. У турским фортицама данас заповије дају Књажевни капетани, оружје нам почива мирно у својим кућама, о међусобно свађи ни помена нема; него међу свима постоји права, чиста љубав и слога.

На први позив за нашу читаоницу сакупи се 24 члана, све младијех људи; учитеља основних школа, млади свештенника и сеоцкијех капетана, све су то школски садругови, који су свршили на Цетињу, а данас врше разне дужности тачно и уредно. Међу њима смо се напали само тројица од старе тите ижике, па сам се угнао у једном углу и посматрам ту нашу омладину са каквом љубављу друг друга предсрета, не бих рекао, да су то другови но све рођена браћа.

Исти почеше живо говорити о напретку, раду, читању и просвјети, када виђех ову разлику од прве, само рекох славној браћи: „Са мудријем владоцем све је могуће, само синци умало заведете, јер су ерствена узана, ако су мисли простране. Зато смо морали у мало започети, али смо пуни наде, јер добри Господари народ ствар ју и подижу.“

Нашему Виру лијена будућност предстоји са неуморијем трудом нашега дивнога Господара, који се очински поштра, те се ради колски уг од Вира до Барског пристаништа, који ће идуће године бити свршен

Даље набавио је два вапорџа, који редовно долазе до наше варошице, направиво је наш дични пазар младим људма, у сваком усијана брадка љубав, слога и заједничко подпомагање, а прогнао мржњу и завист.

Зато сви кличемо, да нам у дуго Свемогући поживи нашега Умнога Владоца и Господара!

(Вирски Стариц.)

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

ЦЕТИЊЕ, 20 октобра.

(Подгоричка слава). У прошлу сриједу стигли су на Цетиње неколико грађана Подгоричке, као изасланици подгоричке општине, да се поклоне Његовом Височанству и да замоле Господара у име Подгоричке, да изволи усређити прославу отварања нове Миркове Вароши, Својим високим доласком. У том изасланству су били ови грађани: Гг. Мато Чаквић, Садић Лукачевић, Суљо Вурђевић, Нешо Кулић, Стеван Гвозденчић и Јован Лушковић.

Његово Височанство Господар и Књаз примио је милостииво изасланике Подгоричке те изволио обећати, да ће доћи.

ОБЈАВА

Куће покојног Ника Баћа толико су пута издаване на јавном пицкату до до данас се само по Шуто Бурашковић пријави да би желео исте купити и то за 610 талијера. Надлежне власти видјеше да куће ни полак од њихове вриједности не дају те из тог узрока продужише рок за продају петих до 26 октобра т. г. када ће се ма по којој цијени предати другом или попу Шуто за исто.

Приимједба: Пеко Крстов и Видо Лукин дају за куће Баћеве 720 талијера.

Цетиње, 26 Јула 1886.

Управа вароши Цетиња.

моју генералну агенцију у Цињету за евентуалне наручбе и разјашњења, те ће добити уз исту цијену ко у мене све инструменте. Текући цијеник такођер до који дан примити ће ко се б. де јавио агенцији, франко у народном језику. С особитим поштовањем препоручује се.

Беч, 22 септембра 1886.

Хајрих Капелер.

ОГЛАС

Слике омиљеног српског пјесника г. Љубе Ненадовића, познатог пријатеља црногорског, примио сам на распродају. Слика је великог формата, а добро погођена те јој је цијена само 40 новчића (у Београду се продаје 50). Они који би жељели „Србовим“ ликом свој дом украсити, нека се с поручином обрате на потписатељ, који ће и за унутрашњост о свом трошку за 50 новчића слику шиљати.

Цетиње, 29 септембра 1886.

Вуко Вулетит.

ОГЛАСИ

GRANDS MAGASINS DU
Printemps

NOUVEAUTÉS

Series, Lainages, Draperies, Indiennes, Modes, Robes, Confections, Vêtements pour Fillettes et Garçonnetts, Jupons, Poignoirs, Dentelles, Layettes, Lingerie, Corsets, Rideaux, Toiles, Mouchoirs, Blanc de coton, Ridesaux, Toiles pour Ameublements, Tapisserie, Meubles, Literie, Chemises, Bonneterie, Vêtements pour Hommes, Chaussures, Parapluies, Ganterie, Châles, Gravures, Fleurs, Plumes, Passanterie, Rubans, Mercerie, Articles de Paris, Argenterie, Maroquinerie, Parfumerie, etc.

Vient de Paraitre

le **MAGNIFIQUE ALBUM ILLUSTRÉ** renfermant 560 gravures, modèles inédits pour la Saison d'Hiver, qui est envoyé gratis et franco sur demande adressée à

MM. JULES JALUZOT & Co
à PARIS

Sont également envoyés franco les échantillons de tous les tissus composant les immenses assortiments de **PRINTemps**. (Bien spécifier les genres et prix).
Expéditions dans tous les pays du monde

AU

BON MARCHÉ

Систем продаје с врло малом добити и с пуном вјером влада у магацинима **BON MARCHÉ**.

Дом Аристода Вусикота
СТОВАРИШТЕ НОВИНА У ПАРИЗУ.

Магацини **BON MARCHÉ** највећи су, најраспрострањенији и најбоље удешени; у томе су знаменитост Париза.

Част нам је јавити Госпојама, да је већ изписао наш илустрован каталог новина ове сезоне и да ће сваком ко зажели бити послат бесплатно. Шаљемо исто бесплатно, на захтев, угледе свијех наших нових тканина у: Свили, платну, свити, новијех еторова, тисаних тканина, поставе зидова и стоеве за намјештај; исто албуме, описе и слике наших модела у: Новије голетте, плаште, хаљине, одијело, шубе, моде и наките главе, сукње, котуле, лакше огртаче (peignoirs), одијело за жевојнице и ђетиње, рубље, срећено рубље, капе, умбресе, рукавице, поше, дивјеће и пера, обућу мушку, женску и дјечију, париску робу, париску робу и мобилају, ит. д. и т. д.

Према непрестаном развоју наших посала, наша је спрема за све зимске новине већа некада, и можемо казати да су користи те их нудимо, у погледу калвоће и цијеноће сваке наше робе, несумњиве. Наручбине за Романију, Србију, Бугарску, Црну Гору и Русију, од 25 франана на више (осим поштењског прибора и мобилија), кад се пакти вриједност, шаљемо бесплатно до луке за укрцавање или до пријезаких жељезничких станица на излазу из Немачке и Аустро-Угарске.

Стовариште **Bon Marché** непрестану расту и никад нијесу сасвим довољни навијек већој навали муштерија. Скоро су отворени нови ризарштај, те чине да је **Bon Marché** „Јединствено Стовариште на Свијет“. Други прираштаји и граде се и брзо ће се отворити.

Дому **Bon Marché** начело је да ни по најмању цијену не продаје робе до само од првог избора и врло добре врсте.

Стоваришта **Bon Marché** немају ни филијама и преставника, ни у Француској, ни у иностранству, те моле да се Госпоје чувају трговаца који се служе њиховим именом да провазвуду смутњу.

Државна штампарија.

Као што смо извијештени, подгоричко грађанство изаћи ће *Веровом Височанству* у сретане до Ријеке.

— Грађанство је подгоричко позвало све вароши у Црној Гори да учествују у прослави отворања нове *Мирове Вароши*, те да пошаљу бар по једног изасланика у Подгорицу ка Митров-дан.

(За Зетски Дом). — **Г. Вилим Рајнер**, председник I-ног хрв. пјевачког друштва „Зоре“ у Карловцу, послао је уредништву овога листа *десе фијорина* а. вр. у корист „Зетскога Дома“. Уредништво је тај прилог доставило главном одбору за Зетски Дом.

— У четвртак вечер прошле седмице, приспико нам је на Цетиње г. **Ј. Сундечић**, који је у Риму као црногорски пуномоћник измијенио у Ватикану ратифике уговора утврђенога са св. Столицом гледе барске католичке Архиепископије. Он је ратифику папину прекрасно повезану са собом добио и одма, исте вечери, предао ју *Веровом Височанству* *Књазу* с Великкретом Нијова, најугледнијега папина Ордепа, којим је св. Отац нашега Господара почастно. — Осим тога наша је отликовао црногорскога министра иностранијех дјела, г. Војводу Станка Радовића и г. проту **Ј. Сундечића**, књажевог особног секретара и пуномоћника код св. Столице, Великкретовима ордепа св. **Грегорија Великог**, а г. **Митра Плавенца**, секретара у министарству иностранијех дјела, Комендом истога **Грегоријева** ордепа. Дошјајемо пак из поуздана извора да је **Н. Височанство** телеграфом изјавило светоме Оцу своју срдачну захвалност.

Колера.

По Угарској се неодоливо шири та опасна зараза. У самој пријестоници, у Будапешти, влада, као што се тамошње новине жале, највећи немар и неред. Онда је пао један човјек од колере на земљу, на најживљем металити пештанском, па је лежало четири сахата, док су га понијели у болницу. На сјевер је допрла колера до **Карпата**, и на југ до **Земунца**, гдје је позват др. **Милан Јовановић-Ватут**, као стручњак, и увјерно се да је испитани случај права азијатска колера. По потоњим вијестима умро је у Земуна тог дана од колере седаморо, пет Нијемаца и два Србина. Београд се затворио од Земунца контумацином, по београдски листови туже се на недовољност те мјере. Најжешћа је зараза у **Сегедину**. У Ванату је умрло један срески начелник (солгабиров) од колере на путу у Бечкерек.

Што се пак нас највише тиче, то је ова биљешка *Немачког* листа *сарајевског*: „У батаљону те је кренуо из **Сегедина** у **Пријезице**, разболе се један војник у **Слав. Броду** од колере, гдје је инокоро и умрло у војн. болници. Кад је батаљон стигао у **Сарајево**, смјестине га и одвојине у шаторе; сјутра дан кренуо је батаљон даље носећи са собом клицу заразе у **нопазарски сандрак**; дали ће се тамо развити и развијети своје жалосне плодове, не може нико знати; но аколи тога и не буде, јамачно неће бити заслуга толико хвалених „мучном напњом и с пуним обзиром на њега општега здравља удених опширних припрема“. Сјутра дан послје поменутог батаљона дође једна чета рекрута, опет из **Сегедина**; од отијех се разболе један у **Бос. Броду**, одвесе га у **Слав. Брод** и тамо умре од колере; у **Добоју** се разболе један, а у **Маглају** три војника под знацима колере, и тамо их оставише.“

РАЗНЕ БИЉЕШКЕ.

Војвођански листови доносе ову биљешку:

Двадесетпето годишњица српског народног позоришта у **Новом Саду**. Управни одбор друштва за српско-народно позориште имао је сједницу 1. о. м. Осим других ствари примљен је у истој сједници и предлог изаславног пододбора, по ком би предлогу требао да се сачини програм за прославу двадесетпето-годишњице српског народног позоришта. Предлог је тај усвојен, на премога томе можемо јавити својим читаоцима да ће друштво за срп. народно позориште крајем мјесеца Јануара идуће године славити двадесетпето-годишњицу свога опетанка. Уто вријеме дође и позоришно друштво у **Нови Сад** и бавиће се ту осам да-

Уредник и издавалац **Божо Новаковић**

на. Одмах прво вече држаће се говор у славу светковине и извијешће се историја срп. нар. позоришта. Послије тога представљаће се шаљива игра „Пријатељи“ од **Лазара Лазаревића**. За тим ће се сваки други дан представљати по двије три изворне шаљиве игре наших новијих писаца. Светковина ће се завршити игранком и том приликом изијеће се у три групе најљепши прикази трагедија и драма, којима су мотиви узети из наше историје. Прикази ће се ти узети из „Сеоба Срба“ од **Б. Јакшића**, „Немање“ од **Ј. Суботића**, „Цара Лазара“ од **Матије Бана**, „Демона“ од др. **Милана Јовановића**, „Бурђа Бранковића“ од **Јована Ђорђевића**, „Стевана пошљедњаг бана босанског“ од **Мите Поповића**, „Српски хајдучи“ од **Ђорђа Малетића**, „Пере Сегединца“ од **Лазара Костића**, и „Српско славље“ од **Ђорђевића** и **Хаџића**. „Ср.“

Отворено писмо Уреднику «Гласа Црногорца».

Господине Уреднице!

Казано ми је да се у „Српском листу“ који у Задру излази мени подмеће некакав допис из Бара, који је од скоро објелоданен „*Нагодnome Listu*“; те да се на ме опет ради тога некаква граја подиже у овогодишњем 40 м броју споменутога листа.

За ма каква нападања „Српскога листа“ не марим, нити ћу се икад на њих осврнути; али у хатер саме истине, дозвољите ми да преко Вас кажем „Српском листу“ да тај допис није мој, и што више, да га ја нијесам ни видео ни прочитно.

Ја никад ништа без свога потписа не издавам; па кад бих хтио, да у буди какав разговор уђем и са истијем „Српским листом“, не бих се заваго ни пред њим крио.

Са особитим поштовањем, јесам Цетиње на Лучин-дан 1886.

Ваш пријатељ
Јован Сундечић.

ПОУКЕ УРЕДНИШТВА И АДМИНИСТРАЦИЈЕ.

Г. Светозару Стефановићу, Панчево. — Као што ћете видјети из ових две стага већ примиле, цијена је нашег листу на три мјесеца 1 фр. 50 нов., а ви сте нам послали 2 фр. Ако будите с почетком године хтејте поновити претплату, сувишак ће вам се урачунавати, ако не, изволите нам јавити, како ће те расположити сувишком.

Г. Илију Ј. Пантелићу, Марибор. — Јавите нам, који у вам број није стигао, да вам га наплатимо.

Уредништву „*Јавора*“, Нови Сад. — 41-ог броја „*Јавора*“ на Цетињу није нико добио. Молимо да нам га одмах пошаљете. Прилика је да је куда задутао.

ОБЈАВА

Имање **Николе Вучића** при **Велем Брду** у **Враничке** њиве било је на јавној лицитацији у канцеларији Мин. Финансије, у неђељу на 12 текућега под следећа условија:

I. Купац мора положити држави одмах и исти дан на потврду карте тог овога новца **флор. а. вр. 1000.**

II. За измиру цијеле оставе своте држава оставља купцу потоњи рок **Бурђева-дан 1888** године.

III. Купац мора дати држави добит 100% на паре од **Бурђева-дне 1887** до **Бурђева-дне 1888.** — Сувише платити буђе за потврду куповнице и оставити исто имање држави у залогу до потпуне измире новца.

На горе означена условија имање **Вучића** остало је на лицитацији **12-ог октобра** на госп. бригадијера **Михајла Нишинца** који је највињу цијену од пет хиљада и двије стотине **флорина** аустр. вриједности понудио, и биће поднато и предане истоме ако до бож. поклада то јест до **14 Новембра 1886** не пријави се ко с виемом цијеном Министарству Финансије.

В. ој. 531.

Цетиње, 13. Октобра 1886.

Из канцеларије
Министарства Финансије.

ЈАВНА ОБЗНАНА.

Ниже потписани части се јавити штованом опкиштву цијеле Далмације, Херцеговине, Босне и Црне Горе, да је он повјерно генералну агенцију и складниште својих добро познатих у цијеломе свијету физикалних, емоционалних инструмента (guitar) честитој тврди:

Др. Јакова Дулана синомом у Цињету.

С тога нег се одесе све моје досадашње муштерије обрате искључиво на